

РЕШЕНИЕ

№ 6774

гр. София, 29.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69
състав**, в публично заседание на 22.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **4081** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл.124, ал.1 от Закона за държавния служител (ЗДСл) във вр. с чл.145 – 178 от Административно - процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. А. Г., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, чрез адв. Н. К., срещу Заповед № 275 от 27.03.2024 на министъра на околната среда и водите, с която е прекратено служебното му правоотношение на основание чл.107, ал.1, т.5 ЗДСл.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед поради съществени нарушения на административно производствените правила и неправилно приложение на материалния закон. Визира липса на мотиви в акта, от който не ставало ясно дали е налице изменение на длъжностната характеристика за длъжността “главен експерт” в дирекция “Управление на отпадъците и опазване на почвите” (УООП), отдел „Производствени и опасни отпадъци и трансграничен превоз“ (ПООТП) на Министерство на околната среда и водите (МОСВ). Счита, че мотивите на акта не обосновават обективна невъзможност за държавния служител да изпълнява служебните си задължения, извън случаите на здравословни причини, т.е. такава, която не зависи от волята на страните по служебното правоотношение. Счита, че не са изпълнени кумулативни изисквания за прекратяване по чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл, а именно: 1. Да е създадена нова фактическа обстановка; 2. Същата да води до невъзможност служителят да изпълнява задълженията си по длъжностна характеристика и 3. Причините за тази невъзможност да не зависят от волята на

страните в правоотношението. Твърди, че промяната в длъжностната характеристика с въвеждане на нови изискване за заемане на длъжността не представлява обективна невъзможност държавният служител да изпълнява служебните си задължения, защото зависи от субективната преценка на органа по назначаване. Сочил, че промяната в образователно-квалификационна степен за заемане на длъжността, при условие, че не са променени по какъвто и да било начин основните задължения за нея, не води до обективна невъзможност на държавния служител да изпълнява служебните си задължения. Претендира съда да постанови решение, с което да отмени оспорената заповед, като се присъдят направените по делото разноски.

Ответникът министър на околната среда и водите оспорва жалбата чрез юр. Т. Т.. Подробни съображения излага в писмени бележки от 27.05.2024 г. Поддържа, че служебното правоотношение на жалбоподателя е прекратено на основание чл. 107, ал.1, т. 5 от ЗДСл, поради факта, че той не отговаря на минималните изисквания за образование, определени с длъжностната характеристика за длъжността. Доколкото притежаваната от жалбоподателя специалност е с област на дейност различна от предвиденото изискване в длъжностната характеристика за заемане на длъжността „главен експерт“ в дирекция УООП, което от своя страна би възпрепятствало нормалното, професионално и компетентно изпълнение на служебните задължения, намира за правилно прекратяването на основание чл. 107, ал.1, т. 5 от ЗДСл. Счита, че органът по назначаване има право на суверенна преценка досежно изискванията за заемане на конкретните административни длъжности, която не подлежи на съдебен контрол, тъй като какви качества следва да притежава определен държавния служител и необходима ли е промяна в условията за заемане на длъжността е въпрос по целесъобразност. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, като прецени доводите на страните във връзка със събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Не е спорно по делото, че към 03.04.2024 г. жалбоподателят М. А. Г. е заемал длъжност „главен експерт“ в дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ при МОСВ.

С Доклад изх. №95-00-1586 от 27.03.2024 г. на директора на дирекция УООП при МОСВ е направено предложение за изменение на изискванията за заемане на длъжността „главен експерт“ в отдел ПООТП в частта по т.10 Професионална област, която да се измени от „околна среда“ на „икономическо образование“. Предложението е обосновано с разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители, съгласно която изменение на длъжностните характеристики може да се извършва по инициатива на звеното по човешки ресурси или на преките ръководители при настъпили промени в характера и организацията на работата, обосноваващи необходимост от изменение на длъжностната характеристика. В доклада е отбелязано, че през последните месеци се наблюдават затруднения в работата на отдел „Производствени и опасни отпадъци и трансграничен превоз“ от дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ на МОСВ. Предвид функциите на отдел ПООТП по осъществяване на контрол върху дейността на организациите по оползотворяване на масоворазпространени отпадъци и включените финансови части в програмите им и докладите за тяхната дейност е обоснована необходимост отделът да разполага с експерт с икономическо образование.

Издадена е оспорената Заповед № 275 от 27.03.2024 на министъра на околната среда и водите, с която на основание чл.107, ал.1, т.5 ЗДСл е прекратено служебното правоотношение на М. А. Г.. С позоваване на Доклад с изх. № 95-00-1586/27.03.2024 г. органът по назначаване е приел, че служителят не отговаря на минималните изисквания за образование, определени с длъжностна характеристика за длъжността, поради което е налице обективна невъзможност държавният служител да изпълнява служебните си задължения.

В административната преписка се съдържа длъжностна характеристика за длъжността „главен експерт“ в дирекция “Управление на отпадъците и опазване на почвите”, отдел „ПООТП“ на МОСВ, за която липсват данни за датата ѝ на утвърждаване (л.12-13). Предвид съдържащото се в т.10 от тази длъжностна характеристика изискване за „Професионална компетентност – икономическо образование“ и мотивите на Доклад изх. №95-00-1586 от 27.03.2024 г. съдът приема, че същата е изготвена и утвърдена след датата на доклада, но преди датата на издаване на оспорената заповед. Този извод следва и от сравнението на подписаната от жалбоподателя на 29.04.2022 г. длъжностна характеристика за същата длъжност, която в т.10 съдържа изискване за професионална област на образование – околна среда (л.70-73), т.е. различно от новоутвърдената длъжностна характеристика за същата длъжност.

Видно от ръкописното отбелязване в заповедта, същата е връчена на жалбоподателя на 03.04.2024 г. Жалбата, по която е образувано настоящето съдебно производство, е подадена по пощата на 17.04.2024 г. – в срока по чл.149, ал.1 АПК, от легитимирано лице съгласно чл.147 АПК и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт съгласно чл.124, ал.1 ЗДСЛ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните правни съображения:

При служебната проверка по чл.168, ал.1 вр. чл.146 АПК съдът констатира, че оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган съобразно основанието по чл.146, т.1 ЗДСл – органа по назначаване съгласно чл.3, ал.1, т.5 от УП на МОСВ. Спазена е установената форма по чл.108, ал.1 ЗДСл, с оглед на което актът отговаря на изискуемото законово съдържание, вкл. с отбелязване на правното и фактическо основание за издаването му: едностранно прекратяване на служебното правоотношение на основание чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл поради обективна невъзможност държавният служител да изпълнява служебните си задължения извън случаите по чл. 103, ал. 1, т. 3 (по здравословни причини). Като фактически мотиви в акта съгласно чл.108, ал.1, изр.2 от ЗДСл е посочено, че служителят не отговаря на минималните изисквания за образование, определени с длъжностна характеристика за длъжността. Заповедта съдържа пространни мотиви, вкл. с позоваване на Доклад изх. №95-00-1586 от 27.03.2024 г. във връзка с Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на ВС, които според органа са относими към фактическото основание за издаването ѝ. Органът по назначаване се е позовал на констатациите на директора на дирекция „УООП“ на МОСВ, извършени във връзка с работата на отдел „ПООТП“ през последните месеци, което налагало промяна в характера и организацията на работа, респ. необходимост от изменение на длъжностната характеристика за длъжността „главен експерт“ в отдел „ПООТП“ на дирекция „УООП“. Предвид функциите на отдела по осъществяване на контрол върху дейността на организациите

по оползотворяване на масоворазпространени отпадъци, в които са включени и финансови части в програмите, както и в докладите за тяхната дейност, е обосновано изменение на длъжностната характеристика в частта професионална област от „околна среда“ на „икономическо образование“. По изложените съображения съдът намира за неоснователни възраженията на жалбоподателя за неспазване на формата на акта по смисъла на чл.146, т.2 от АПК. Противно на неговите твърдения, по делото липсват данни за допуснати в хода на административното производство съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са ограничили правото на защита на засегнатото лице или ако не бяха допуснати органът по назначаването би постановил акт в противен смисъл. Спорът е изцяло материално-правен относно приложението на чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл.

Прекратяването на служебното правоотношение при условията на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл изисква осъществяването на три кумулативни предпоставки – 1. Да е налице нова фактическа обстановка; 2. Същата да води до невъзможност служителя да изпълнява задълженията си по длъжностна характеристика и 3. Причините за тази невъзможност да не зависят от волята на страните в правоотношението, т. е. обективната невъзможност следва да е породена от причини, за настъпването на които нито една от страните по правоотношението не е съдействала в една или друга степен. Тази обективна невъзможност на държавния служител да изпълнява задълженията си (извън случаите на здравословни причини), трябва да е възникнала по време на служебното правоотношение и да не е обусловена от действия на страните в служебното правоотношение (Решение № 11911 от 04.12.2023 г. по адм. д. № 8019/2023 г. на ВАС, Второ отделение).

Съдът приема, че въвеждането на ново изискване за заемане на длъжността в частта „професионална област“ на притежаваното образование не изпълнява третата предпоставка по чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл, тъй като зависи изцяло от волята на органа по назначаване. Променените изисквания за длъжността не стоят извън волята на органа по назначаване, а са извършени по негово изрично волеизявление. Промяната във фактическото положение (въвеждане на нови изисквания за професионална област на необходимото за длъжността образование) не се дължи на обективна причина, а на субективна преценка на една от страните по правоотношението. Твърденията на ответника относно характера на тази субективна преценка, а именно, че същата е по целесъобразност и не подлежи на съдебен контрол, са неотнормирани към използваното от него основание по чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл. Вярно е, че органът по назначаване разполага с оперативна самостоятелност при определяне на щатните бройки и необходимите функции и задължения за изпълнение на отделните длъжности, но това не променя легалните изисквания за законосъобразно прекратяване на служебното правоотношение по чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл. Това основание е приложимо само и единствено при условие, че изменението в длъжността е нормативно установено, същото не зависи от и не е възникнало по волята на административния орган и в резултат от въвеждането му държавният служител бива поставен в обективна невъзможност да изпълнява задълженията си по съответната длъжност. В конкретния случай не се установяват подобни обстоятелства. Напротив, от данните по делото и в частност от самата длъжностна характеристика за длъжността на жалбоподателя следва, че промяната ѝ е извършена изцяло по волята на органа по назначаване, което изключва законосъобразното приложение на чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл.

Твърденията на органа по назначаване за затруднения в работата на отдел „Производствени и опасни отпадъци и трансграничен превоз“ от дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, за настъпили промени в характера и организацията на работата, основани за докладите за тяхната дейност, обуславящи необходимост отделът да разполага с експерт с икономическо образование, са голословни и неподкрепени с доказателства. Но дори и да се ангажират такива доказателства, липсата на нормативно основание за твърдените промени в организацията на работа и за промяна в изисквания за заемане на длъжността „главен експерт“ изключват наличието на обективна невъзможност по смисъла на чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл.

Сравнението между подписаната от жалбоподателя на 29.04.2022 г. длъжностна характеристика за длъжността „главен експерт“ в дирекция „УООП“, отдел „ПООТП“ на МОСВ (л.70-73) и новоутвърдената длъжностна характеристика за същата длъжност (л.12-13) показват изменение единствено на професионалната област за заемане на длъжността от „околна среда“ в „икономическо образование“. Запазили са се всички изисквания, определящи характерните за длъжността функции, задачи и задължения като: място на длъжността, основни цели, преки задължения, отговорности, вземане на решения, контакти и необходими компетентности. Изложеното също е указание, че промяната в изискванията за заемане на длъжността „главен експерт“ в дирекция „УООП“, отдел „ПООТП“ на МОСВ е извършена изцяло по волята, със знанието и съдействието на органа по назначаване, което е в противоречие с изискването по чл.107, ал.1, т.5 от ЗДСл за обективна невъзможност за заемане на длъжността, която да не зависи от и да не е възникнала по волята на административния орган.

Съвкупната преценка на изложените обстоятелства навежда съда на извод за неправилно приложение на закона — отменително основание по чл.146, т.4 АПК. На основание чл.172, ал.2 от АПК е дължима отмяна на оспорената заповед следва.

В посочения смисъл са: Решение № 9432 от 10.10.2023 г. по адм. д. № 3921/2023 г., V отд. на ВАС, Решение № 4200 от 08.04.2024 г. по адм. д. № 9426/2023 г., II отд. на ВАС, Решение № 3516 от 04.04.2023 г. по адм. д. № 11146/2022 г., V отд. на ВАС, Решение № 8512 от 04.09.2023 г. по адм. д. № 10743/2022 г., V отд. на ВАС и много други.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК на жалбоподателя следва да се присъдят сторените разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. Възражението на ответника по чл.78, ал.5 от ЗДСл е неоснователно. Размерът на договореното и заплатено възнаграждение съответства на минимума по чл.8, ал.3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, редакция към момента на сключване на договора за правна помощ от 21.05.2024 г., и напълно съответства на действителната фактическа и правна сложност на спора.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - С. град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш Е Н И Е :

ОТМЕНЯ по жалба на М. А. Г., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, чрез адв. Н. К., Заповед № 275 от 27.03.2024 на министъра на околната среда и водите, с която е прекратено служебното му правоотношение на основание

чл.107, ал.1, т.5 ЗДСл.

ОСЪЖДА Министерство на околната среда и водите, [населено място], [улица], да заплати на М. А. Г., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, чрез адв. Н. К., на основание чл.143, ал.1 от АПК сторените в производството разноски в размер на 1000 лв. за адвокатско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

СЪДИЯ: